

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS

DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2013 M. RUGSĖJO 13 D. NUTARIMO NR. O3-367 „DĖL VALSTYBĖS REGULIUOJAMŲ KAINŲ GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIUJE NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2015 m. spalio 1 d. Nr. O3-532
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 9 straipsnio 1 ir 3 dalimis, atsižvelgdama į Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros 2015 m. birželio 15 d. nuomonę Nr. 03/2015 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimo atitikimo Direktyvos 2009/73/EC, Reglamento (EC) Nr. 715/2009 gairėms bei kitoms susijusioms šios direktyvos bei reglamento nuostatoms“ bei AB „Lietuvos dujos“ 2015 m. spalio 3 d. raštą Nr. 7-291-692, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2015 m. rugsėjo 24 d. pažymą Nr. O5-332 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimo Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, Komisija n u t a r i a:

Pakeisti Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodiką, patvirtintą Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“:

1. Išdėstyti 3 punktą taip:

„3. Metodika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu, Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymu, Gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1354 „Dėl Gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1-245 „Dėl Gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir atsižvelgiant į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005, Europos Komisijos 2013 m. spalio 14 d. reglamentą Nr. 984/2013, kuriuo nustatomas dujų perdavimo sistemų pajėgumų paskirstymo mechanizmų tinklo kodeksas ir papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009, Europos Komisijos 2014 m. kovo 26 d. reglamentą Nr. 312/2014, kuriuo nustatomas dujų perdavimo tinklų balansavimo kodeksas ir kitus Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros 2015 m. birželio 15 d. nuomonę Nr. 03/2015 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimo atitikimo

Direktyvos 2009/73/EC, Reglamento (EC) Nr. 715/2009 gairėms bei kitoms susijusioms šios direktyvos bei reglamento nuostatomis“

2. Išdėstyti 4 punkto sąvoką „Metai“ taip:

„Metai – nuo 2015 m. sausio 1 d. dujų metais laikytinas laikotarpis, kuris prasideda 2015 m. sausio 1 d. 9 valandą ir baigiasi 2016 m. sausio 1 d. 7 valandą. Nuo 2016 m. sausio 1 d. dujų metais laikytinas laikotarpis, kuris prasideda sausio 1 d. 7 valandą ir baigiasi kitų metų sausio 1 d. 7 valandą.“

3. Išdėstyti 17.3.1 papunktį taip:

„17.3.1. Kiekvienam įleidimo ir išleidimo taškui yra nustatomi prognozuojami pajėgumai, kurie yra suprantami kaip dujų kiekis, kuris yra įleidžiamas į dujų perdavimo sistemą kiekviename įleidimo taške ir atitinkamai paimamas iš perdavimo sistemos kiekviename išleidimo taške per laiko vienetą, remiantis maksimaliu dujų srauto poreikiu per parą. Šie maksimalūs srautai yra apibrėžiami kaip:

PFEN_x – prognozuojamas užsakyti dujų srautas įleidimo taške x MWh per parą;

PFEX_y – prognozuojamas užsakyti dujų srautas išleidimo taške y MWh per parą.

Tuo pat metu užsakyti ar techniniai dujų srautų pajėgumai yra nustatomi visiems dujotiekio segmentams, kurie apibrėžiami kaip:

PFPS_z – prognozuojamas užsakyti arba techninis dujų srautas dujotiekio segmentu z MWh per parą.“

4. Išdėstyti 17.3.2 papunktį taip:

„17.3.2. Įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros skaičiavimo modelyje kiekvienam dujotiekio segmentui suskaičiuojamos tiesioginės sąnaudos, susijusios su gamtinių dujų perdavimo sistemos atitinkamu segmentu (Metodikos 9 priedas). Perdavimo sistemos operatorius Komisijai atskirai pateikia tiesiogines ir pagrįstais nešikliais atskirtas netiesiogines sąnaudas tų dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis Lietuvos gamtinių dujų vartotojai.

Kiekvienam dujotiekio segmentui dujų energijos vieneto perdavimo sąnaudos per parą yra suskaičiuojamos padalinant visas metines sąnaudas dujotiekio segmente iš 365, vėliau gautą rezultatą padalinant iš užsakytų pajėgumų per parą šiuo segmentu:

$$UC_{PSz} = \frac{TC_{PSz}}{\frac{365}{PF_{PSz}}} \quad (8)$$

čia:

UC_{PSz} – sąnaudos dujų energijos vienetui perduoti dujotiekio segmentu z Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

TC_{PSz} – dujotiekio segmento visos metinės sąnaudos litaais (eurais);

PF_{PSz} – užsakytas arba techninis dujų srautas dujotiekio segmentu z MWh/per parą.“

5. Išdėstyti 17.4 papunktį taip:

„17.4. Skaičiuojamos preliminaros įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribos, naudojant mažiausių kvadratų metodą, minimizuojant skirtumą tarp visų įleidimo ir išleidimo taškų kainų bei sąnaudų 1 MWh dujų tarp šių taškų perduoti. Skaičiuojant įvertinama metinių leistinių pajamų, išskyrus tiesiogines ir pagrįstais nešikliais atskirtas netiesiogines sąnaudas, sąlygotas dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis Lietuvos gamtinių dujų vartotojai, padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporcija, kuri bendru atveju yra 20/80. Ši proporcija gali būti keičiama Komisijos motyvuotu sprendimu. Preliminaros įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribos skaičiuojamos pagal šią formulę, naudojant MS Excel Solver priedą (angl. *add-in*):

$$\min \sum_{ENx, EXy} (PT_{ENx} + PT_{EXy} - UC_{ENxEXy})^2 \quad (10)$$

čia:

PT_{ENx} – preliminarini įleidimo taško x 1 MWh kainos viršutinė riba Lt (Eur), įvertinus metinių leistinių pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporciją, Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

PT_{EXy} – preliminarini išleidimo taško y 1 MWh kainos viršutinė riba Lt (Eur), įvertinus metinių leistinių pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporciją Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

UC_{ENxEXy} – sąnaudos 1 MWh dujų perduoti iš įleidimo taško x į išleidimo tašką y , Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą).“

6. Išdėstyti 17.5 papunktį taip:

„17.5. Standartizuojamos įleidimo ir išleidimo taškų preliminarios kainų viršutinės ribos, siekiant užtikrinti perdavimo sistemos operatoriui leistinių pajamų susigrąžinimą. Suskaičiuotos preliminarios įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribos įvertina tik tiesiogiai Metodikos 17.3.2 punkte nurodytos dujotiekio segmentui priskirtas sąnaudas. Netiesioginės sąnaudos pridedamos prie dujotiekių segmentų sąnaudų preliminarinių kainų viršutinių ribų standartizavimo metu, o iš įleidimo-išleidimo taškų kainodaros skaičiavimo modelio eliminuotos tiesioginės ir pagrįstais nešikliais atskirtos netiesioginės sąnaudos, sąlygotos dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis Lietuvos gamtinių dujų vartotojai, priskiriamos vidiniam Metodikos 17.1.2.2 punkte nurodytam išleidimo taškui atliekant skaičiavimus pagal Metodikos 17.7 punkto nuostatas. Standartizuojant preliminarias įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribas naudojamas standartizavimo daugiklis, kuris suprantamas kaip metinių leistinių pajamų bei preliminarinių metinių leistinių pajamų santykis, iš kurio dauginamos preliminarios kainų viršutinės ribos galutinėms kainų viršutinėms riboms nustatyti ir yra skaičiuojamas pagal formulę:

$$nf = \frac{AAR}{PAAR} \quad (11)$$

čia:

nf – standartizavimo daugiklis;

AAR – metinės leistinos perdavimo veiklos pajamos litais (eurais), išskyrus tiesiogines ir pagrįstais nešikliais atskirtas netiesiogines sąnaudas, sąlygotas dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis Lietuvos gamtinių dujų vartotojai, kurios skaičiuojamos pagal formulę:

$$AAR = C_L + C_{DA} + C_M + C_P + C_T + C_A + C_S + C_O + C_{PB} - C_{EL} + ROI \text{ (Lt (Eur))} \quad (12)$$

čia:

C_L – gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms, Lt (Eur);

C_{DA} – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, Lt (Eur);

C_M – remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos, Lt (Eur);

C_P – personalo sąnaudos, Lt (Eur);

C_T – mokesčių sąnaudos, Lt (Eur);

C_A – administracinės sąnaudos, Lt (Eur);

C_S – rinkodaros ir pardavimų sąnaudos, Lt (Eur);

C_O – kitos paskirstytinos sąnaudos, Lt (Eur);

C_{PB} – pastoviosios balansavimo sąnaudos (perdavimo sistemos operatoriaus patiriamos būtiniosios sąnaudos nuolatinei balansavimo veiklai vykdyti), Lt (Eur);

C_{EL} – tiesioginės ir pagrįstais nešikliais atskirtos netiesioginės sąnaudos, sąlygotos dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis Lietuvos gamtinių dujų vartotojai, Lt (Eur); ROI – pagal Metodikos 12.9.1 punktą suskaičiuota perdavimo veiklos investicijų grąža išskyrus perdavimo veiklos investicijų grąžą, sąlygotą dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis Lietuvos gamtinių dujų vartotojai, Lt (Eur);

PAAR – preliminaros leistinos pajamos, suskaičiuotos taikant preliminaras kainų viršutines ribas, Lt (Eur).

Įleidimo ir išleidimo taškų preliminarinių kainų viršutinių ribų standartizavimas atliekamas pagal formulę:

$$NT_{ENx} = PT_{ENx} * nf \quad (13)$$

$$NT_{EXy} = PT_{EXy} * nf \quad (14)$$

čia:

nf – standartizavimo daugiklis;

NT_{ENx} – standartizuota preliminarini įleidimo taško x 1 MWh per parą kainos viršutinė riba, Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

NT_{EXy} – standartizuota preliminarini išleidimo taško y 1 MWh per parą kainos viršutinė riba, Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

PT_{ENx} – preliminarini įleidimo taško x 1 MWh per parą kainos viršutinė riba, Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

PT_{EXy} – preliminarini išleidimo taško y 1 MWh per parą, kainos viršutinė riba, Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą).“

7. Išdėstyti 17.7 papunktį taip:

„17.7. Galutinės įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribos suskaičiuojamos pagal formules:

$$T_{p, rib, ENx} = (FUPT + ANT_{ENx}) * 365 \quad (18)$$

$$T_{p, rib, EXy} = (FUPT + ANT_{EXy}) * 365 \quad (19)$$

čia:

$T_{p, rib, ENx}$ – viršutinė kainos riba įleidimo taškui x, Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

$T_{p, rib, EXy}$ – viršutinė kainos riba išleidimo taškui y, Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

ANT_{ENx} – patikslinta standartizuota įleidimo taško preliminarini kainos viršutinė riba 1 MWh per parą įleidimo taške x, Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

ANT_{EXy} – patikslinta standartizuota išleidimo taško preliminarini kainos viršutinė riba 1 MWh per parą išleidimo taške y, Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą);

FUPT – pastovioji vienodo dydžio įleidimo ir išleidimo taškų dedamoji Lt/MWh/parą (Eur/MWh/parą).

Nustatant perdavimo kainos viršutinę ribą vidiniame išleidimo taške, nurodytame Metodikos 17.1.2.2 punkte, papildomai įvertinamos tiesioginės ir pagrįstais nešikliais atskirtos netiesioginės sąnaudos bei investicijų grąža, sąlygota dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis Lietuvos gamtinių dujų vartotojai.“

8. Išdėstyti 17.8 papunktį taip:

„17.8. Metinė leistina perdavimo veiklos pajamų iš įleidimo taškų ir metinė leistina perdavimo veiklos pajamų iš išleidimo taškų suma turi būti lygi metinių leistinų perdavimo veiklos pajamų (AAR), kurios apibrėžiamos Metodikos 17.5 punkte, bei tiesioginių ir pagrįstais nešikliais atskirtų netiesioginių sąnaudų bei investicijų grąžos, sąlygotų dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis Lietuvos gamtinių dujų vartotojai, sumai.“

9. Papildyti nauju 17.9¹ papunkčiu ir išdėstyti jį taip:

„17.9¹. Komisijos nustatytos gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainų viršutinės ribos įleidimo bei išleidimo taškuose turi tenkinti sistemos naudotojų nediskriminavimo sąlygą, t. y. vidutinės dujų tarpvalstybiniam transportavimui sukurtų pajėgumų vieneto kainos santykis su vidutinės vidiniams sistemos naudotojams sukurtų pajėgumų vieneto kaina turi būti lygus nuo 0,9 iki 1,1.“

10. Išdėstyti 22.4 papunktį taip:

„22.4. Pagal gamtinių dujų perdavimo pajėgumų trukmę:

22.4.1. trumpalaikių perdavimo pajėgumų – nuo 1 iki 364 parų;

22.4.2. ilgalaikių perdavimo pajėgumų – metų ir ilgesnių.“

11. Papildyti nauju 52¹ punktu ir jį išdėstyti taip:

„52¹. Gamtinių dujų įmonė, Komisijai pateikusi pagrįstas priežastis, skirstymo kainos viršutinę ribą gali diferencijuoti į kitas gamtinių dujų skirstymo kainų grupes nei nurodyta Metodikos 52 punkte. Mažinant gamtinių dujų skirstymo kainų grupių skaičių, gali būti sujungiamos kelios grupės, naikinant tarpinę (-es) ribą (-as) tarp grupių, tačiau išlaikant sujungtų kainų grupių kraštines ribas, atitinkančias Metodikos 52 punkte nurodytą faktiškai per metus į gamtinių dujų pristatymo vietą vartotojui skirstomų gamtinių dujų kiekių ribas.

Dalies pakeitimai:

Nr. [O3-559](#), 2015-10-22, paskelbta TAR 2015-10-23, i. k. 2015-16672

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

Pakeitimai:

1.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3-559](#), 2015-10-22, paskelbta TAR 2015-10-23, i. k. 2015-16672

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2015 m. spalio 1 d. nutarimo Nr. O3-532 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimo Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ korektūros klaidos ištaisymo